

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського**

**Факультет туризму
кафедра економіки та менеджменту**

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«Планування та контроль на підприємстві»

галузь знань : 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 073 «Менеджмент»

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Львів – 2020

Робоча програма складена на основі освітньої програми підготовки бакалавра галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент»

Робоча програма складена: **Коркуна І.І.** к.е.н., доцент кафедри економіки та менеджменту, заслужений економіст України, академік ТАУ.

Затверджено на засіданні кафедри «Економіки та менеджменту» Протокол № 1 від 28 серпня 2020р.

Зав. кафедри

проф. Павленчик Н.Ф.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів - 3	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Обов'язкова
	Напрямок підготовки спеціальності 073 «Менеджмент»	
Індивідуальне науково- дослідне завдання	Спеціальність 073 «Менеджмент»	Рік підготовки
		4-й
		Семестр
		7-й
Загальна кількість годин - 90		Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 2, самостійної роботи студента - 4	Ступінь вищої освіти: бакалавр	16 год.
		Практичні, семінарські
		14 год.
		Самостійна робота
		60 год.
		Вид контролю:
Диф. залік		

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Планування та контроль на підприємстві» є обов'язковою для підготовки бакалаврів факультету Туризму за спеціальністю «Менеджмент» та складена на основі освітньої програми.

Дисципліна дає фундаментальні знання, які особливі для вивчення економічної та фінансової науки.

Дисципліна «Планування та контроль на підприємстві» тісно пов'язана є логічним продовженням таких загальнотеоретичних економічних дисциплін: «Основи економічної теорії», «Основи підприємницької діяльності», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Фінанси», «Фінанси підприємств» та інші.

Дисципліна «Планування та контроль на підприємстві» належить до

професійно-орієнтованого циклу дисциплін і розкриває питання економіки і керування підприємствами, кваліфікаційного підходу до рішення задач діагностики існуючого стану організації виробництва в об'єднаннях і організаціях промисловості, шляхи її удосконалювання в конкретних виробничо-технічних умовах, дає критерії економічної оцінки значення організаційних удосконалень.

Мета викладання дисципліни «Планування та контроль на підприємстві»: є формування системи знань з методології розробки перспективних і поточних планів у діяльності підприємства та контролю їх виконання. Програма та тематичний план дисципліни орієнтовані на глибоке та ґрунтовне засвоєння студентами питань планування і контролю на підприємстві, обґрунтування таких функцій управління як планування, аналіз, облік, контроль.

Ця дисципліна відноситься до спеціальних дисциплін підготовки бакалаврів спеціальності «Менеджмент», що формує фаховий світогляд майбутніх економістів. Курс «Планування та контроль на підприємстві» охоплює методологічні основи суті планування, бізнес-планування в сучасних умовах, принципи планування, планування виробництва, збуту, кадрів і зарплати, собівартості, фінансових ресурсів. Названий курс повинен сприяти формуванню висококваліфікованих фахівців у галузі економіки.

Оволодіння цим курсом повинно виробити в бакалаврів навички практичного використання напрямків планування і контролю на підприємстві загалом так і його підрозділів.

Завдання: опанування форм, методів і процесу планування та контролю; вивчення структури і технології розробки типових планів щодо економічного і соціального розвитку підприємства, складу показників і методики їх розрахунку, оптимізації виробничої програми; вивчення теоретичних засад із розроблення перспективних і поточних планів у діяльності підприємства та контролю їх виконання; набуття практичних навичок із розроблення перспективних, поточних та оперативних планів діяльності підприємства, обґрунтування оптимальних варіантів розвитку підприємства.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати: форми, методи та процеси планування і контролю на підприємстві; систему планів підприємства; склад показників планування і контролю та методику їх розрахунку; структуру та технології розроблення перспективних, річних та оперативних планів підприємств; методику оптимізації виробничої програми підприємства та контролю за її виконанням; методику планування ефективного використання виробничого потенціалу підприємств.

Вміти: проводити окремі техніко-економічні розрахунки щодо ефективного використання ресурсів та виробництва продукції на підприємстві; розробляти перспективні, поточні та оперативні плани діяльності підприємства; обґрунтовувати оптимальні варіанти розвитку підприємства; використовувати сучасний інструментарій з планування

діяльності підприємства; розробляти заходи удосконалення планування і контролю на підприємстві з метою прийняття більш обґрунтованих рішень для досягнення високої прибутковості виробництва в умовах ринкових відносин.

Предмет дисципліни: вивчення відносин організації виробництва в сфері виробництва матеріальних благ.

Зміст дисципліни: «Планування та контроль на підприємстві» охоплює значний комплекс задач організаційного, технічного й економічного характеру:

забезпечує розкриття методології розроблення перспективних та бізнес-планів діяльності підприємства, які всебічно обґрунтовують процес реалізації стратегічних змін, включаючи контроль виконання планів та їх коригування, а також з деталізацією їх у поточних і оперативних планах, що визначають повсякденну діяльність підприємства;

здатність організовувати планово-економічну діяльність на підприємстві, складати перспективні та поточні плани діяльності підприємства і його структурних підрозділів;

здатність застосовувати принципи менеджменту та маркетингу у предметній сфері діяльності, інтегрувати маркетингову інформацію з фінансовою та інформацією про операційну діяльність підприємства в процесі бізнес-планування;

можливість вирішення управлінських, організаційних, інформаційно-аналітичних, кадрових та інших завдань в рамках професійного забезпечення діяльності підприємства.

Результати навчання:

- узгоджувати результати діяльності підприємства із плановими цілями і завданнями, приймати оптимальні рішення;
- застосовувати принципи менеджменту в практичній діяльності та використовувати маркетингову інформацію з функціональною метою;
- використовувати набуті соціально-економічні знання в організації діяльності та взаємодії структурних елементів підприємства.

Постреквізити:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти таких результатів навчання:

Загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові компетентності:

СК 8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.

Програмні результати навчання:

ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<i>№ з/п</i>	<i>Назва теми</i>
<i>1.</i>	<i>Сутність планування і контролю та особливості їх здійснення на підприємстві</i>
<i>2.</i>	<i>Система планування і контролю підприємства</i>
<i>3.</i>	<i>Маркетингові дослідження, планування і контроль збуту продукції</i>
<i>4.</i>	<i>Планування і контроль виробництва продукції</i>
<i>5.</i>	<i>Оперативно-календарне планування і контроль</i>
<i>6.</i>	<i>Планування і контроль матеріально-технічного забезпечення виробництва</i>
<i>7.</i>	<i>Планування потужності підприємства</i>
<i>8.</i>	<i>Планування персоналу і оплати праці</i>
<i>9.</i>	<i>Особливості планування виробничої інфраструктури</i>
<i>10.</i>	<i>Планування і контроль витрат на підприємстві</i>
<i>11.</i>	<i>Фінансове планування і контроль на підприємстві</i>
<i>12.</i>	<i>Планування і контроль оновлення продукції на підприємстві</i>
<i>13.</i>	<i>Планування і контроль організаційно-технічного розвитку на підприємстві</i>
<i>14.</i>	<i>Бізнес-планування розвитку підприємства</i>

Змістовий модуль 1.

Основні вимоги до планів підприємства. Типова структура плану. Місце контролю в системі управління підприємством.

Тема 1. Сутність планування та особливості його здійснення на підприємстві
Планування як наука. Планування як функція управління підприємством. Місце планування у структурованій за різновидами управлінській діяльності. Планування як процес складання і прийняття планів; планові процедури за умов різної визначеності зовнішнього середовища. Об'єкт планування на підприємстві. Предмет планування на підприємстві. Традиційні методи планування. Суть граничного аналізу. Метод дисконтування. Методи оперативно-календарного планування. Аналіз чутливості. Методи та інструменти планових розрахунків. Планувальна функція як реагування на динамічні зміни зовнішнього середовища.

Тема 2. Система планів підприємства

Функціонування системи планування на підприємстві. Сутність системи планування згідно з теорією систем. Система планування і система планів: термінологічні особливості. Передумови створення і ефективного функціонування системи планування на підприємстві. Загальний зміст процедур планування за різних організаційних структур управління підприємством.

Особливості системи планування та форми організації планової роботи.

Елементи системи планування. Структура планових органів підприємства.

Основні етапи планування діяльності підприємства. Детерміновані системи планування. Імовірності системи планування. Форма організації планової роботи. Основні елементи системи планування. Різновиди планів та їхні комплекси. Класифікаційні ознаки та різновиди планів на підприємстві. Комплекси планування: генеральне, цільове, стратегічне, поточне. Зведене планування загальних результатів і фінансове планування у системі контролінгу. Зміст планів і організація їх розробки.

Тема 3. Маркетингові дослідження, планування і контроль збуту продукції

Формування плану збуту з урахуванням досліджень ринку, життєвого циклу продукції і детермінантів попиту. План збуту продукції, поняття, основні вихідні дані формування плану, необхідність маркетингових досліджень. Вплив на попит і обсяги збуту продукції різних чинників (детермінантів) попиту.

Планування реклами. Поняття, мета реклами. Планування збуту продукції. Характеристика планового обсягу збуту продукції. Показники плану. Залишки нереалізованої продукції, їхній склад і розрахунки. Планування витрат на збут продукції.

Тема 4. Планування і контроль виробництва продукції

Виробнича програма підприємства, її зміст і оптимізація. Характеристика виробничої програми і вихідних даних для її планування. Структура виробничої програми підприємства. Державний контракт і замовлення, їхня характеристика. Планування виробничої програми у натуральних і вартісних вимірниках. Оптимальний розподіл планової кількості кожної номенклатурної позиції за календарними періодами року (кварталах, місяцях). Мета оптимізації виробничої програми, планування оптимальної структури номенклатурних позицій. Економіко-математичні методи, що застосовуються у процесі оптимізації виробничої програми. Визначення максимально можливого обсягу виробництва продукції. Планування обсягів виробництва продукції у вартісному вираженні. Товарна, валова, реалізована і чиста продукція; їхня характеристика, склад, розрахунки. Визначення залишків незавершеного виробництва при плануванні валової продукції.

Тема 5. Оперативно-календарне планування і контроль

Зміст і завдання оперативно-календарного планування. Характеристика оперативно-календарного планування. Задачі та зміст календарного планування і диспетчерського регулювання. Міжцехове і внутрішньоцехове планування. Планово-облікові одиниці та системи оперативного планування. Ритмічність виробництва. Характеристика рівномірного і ритмічного виробництва. Планування і оцінка рівня ритмічності виробництва на підприємстві. Особливості оперативно-календарного планування на підприємствах одиничного, серійного і масового типів виробництва. Головні завдання оперативно-календарного планування на підприємствах одиничного типу виробництва. Об'єкт планування, порядок проходження замовлень; системи і календарно-планові розрахунки у одиничному типі виробництва. Розробка виробничих програм для цехів і дільниць.

Тема 6. Планування і контроль матеріально-технічного забезпечення виробництва

Зміст планування МТЗ та послідовність його розробки. Завдання МТЗ підприємства, вихідні дані для розробки плану та послідовність його розробки. Методи вивчення ринку продукції. Методи вивчення ринку матеріальних ресурсів.

Планування потреби у матеріальних ресурсах. Методи розрахунку потреби у матеріальних ресурсах для основного виробництва. Особливості визначення потреби у деяких галузях промисловості. Розрахунок потреби у паливі та енергії.

Запаси й регулювання їхніх розмірів. Склад та класифікація запасів. Нормування виробничих запасів. Методи контролю за величиною нормативного рівня запасу матеріальних ресурсів. Графік зміни запасів при постійних інтервалах обсягів поставок. Методика розрахунку ціни матеріалів, яка враховує інфляцію.

Визначення потреби цехів у матеріальних ресурсах. Методи розрахунку потреби цехів у МТР. Лімітування відпуску матеріалів цехам. Способи забезпечення цехів МТР.

Тема 7 . Планування потужності підприємства

Види виробничої потужності, чинники, що її визначають, послідовність розрахунків. Планування фонду робочого часу використання потужності. Розрахунок виробничої потужності виробництва. Баланс виробничої потужності. Система показників використання виробничої потужності виробництва. Виробничі обмеження. Оптимізація виробничої потужності виробництва.

Тема 8. Планування персоналу і оплати праці

Планування персоналу. Місце персоналу у потенціалі підприємства. Поняття та класифікація категорій персоналу. Проблеми підприємства, пов'язані з персоналом, задачі ланування персоналу. Вихідні дані для розробки плану персоналу. Показники чисельності персоналу. Методи визначення чисельності персоналу. Розрахунок планового балансу робочого часу. Розрахунок чисельності окремих категорій працюючих. Визначення додаткової потреби у персоналі. Планування продуктивності праці. Залежність чисельності персоналу від продуктивності праці. Задачі планування продуктивності праці. Вихідні дані для розробки плану продуктивності праці. Показники продуктивності праці та методи їхнього обчислення. Розрахунки економії робочої сили під дією техніко-економічних чинників.

Планування оплати праці. Задачі планування оплати праці. Склад планового фонду заробітної плати. Вихідні дані для розробки плану заробітній платі. Показники, що характеризують оплату праці. Методи визначення планового фонду заробітної плати. Розрахунки планового фонду заробітної плати за елементами. Розрахунок середньої заробітної плати. Співвідношення росту продуктивності праці та середньої заробітної плати.

Тема 9. Особливості планування виробничої інфраструктури

Особливості функціонування та планування підрозділів виробничої інфраструктури. Планування забезпечення підприємства технологічним оснащенням. Планування діяльності ремонтного виробництва. Планування енергозабезпечення виробництва. Планування транспортного обслуговування виробництва. Планування складського господарства.

Змістовий модуль 2.

Фінансові результати та інвестування

Тема 10. Планування і контроль витрат на підприємстві

Мета, завдання та послідовність розробки плану собівартості продукції. Мета розробки плану із собівартості продукції. Завдання плану із собівартості. Вихідні дані для розробки плану. Послідовність розробки плану. Показники планових розрахунків.

Розрахунок витрат за техніко-економічними чинниками. Послідовність розрахунку планової собівартості. Класифікація чинників, що впливають на рівень витрат. Методика розрахунку зміни собівартості внаслідок дії чинників. Планування собівартості реалізованої продукції. Визначення собівартості реалізованої продукції. Склад витрат виробничої собівартості. Склад статей калькулювання виробничої собівартості. Розподіл загальновиробничих витрат на постійні та змінні. Формування собівартості готової продукції. Формування собівартості реалізованої продукції. Взаємозв'язок операційних витрат за функціями та економічними елементами.

Розрахунок калькуляційних статей прямих витрат. Методика розрахунку статей прямих витрат. Методика складання зведеного кошторису. Взаємозв'язок кошторису на виробництво з іншими розділами внутрішньовиробничого плану.

Тема 11. Фінансове планування і контроль на підприємстві

Зміст і завдання фінансового плану. Визначення обсягів фінансових ресурсів і джерел їхнього надходження. Основні завдання фінансового планування. Види фінансових планів: довгостроковий, поточний і оперативний. Складання фінансового плану за видами діяльності: оперативної, інвестиційної та фінансової.

Планування потреби у фінансових ресурсах. Планування потреби в основному і оборотному капіталі, їх визначення. Джерела фінансування капітальних вкладень. Методи розрахунку потреби в оборотних коштах. Планування прибутковості підприємства. Валовий і чистий прибуток, їхня характеристика і послідовність розрахунку. Методи планування прибутку.

Тема 12. Планування і контроль оновлення продукції на підприємстві

Формування планів оновлення продукції, їхній склад і завдання. Загальна характеристика планових робіт у системі створення, підготовки виробництва і освоєння нової продукції. Завдання та склад планових робіт зі створення, підготовки виробництва і освоєння нової продукції. Нормативна база планування та комплекс основних планових обчислень.

Оптимізаційні планові розрахунки оновлення продукції. Економічна ефективність освоєння нової продукції: методичні підходи, порядок

обґрунтувань. Методичні основи обчислення технологічної собівартості. Вибір варіанта технологічного процесу. Критична програма. Планування витрат на підготовку і освоєння виробництва нової продукції. Особливості планування собівартості нових виробів на етапах їхньої розробки і освоєння. Закономірності зниження трудомісткості складних виробів у процесі освоєння виробництва.

Об'ємно-календарне планування підготовки виробництва нової продукції. Обчислення трудомісткості окремих циклів робіт та тривалості етапів технічної підготовки виробництва нового виробу. Особливості методики розрахунків тривалості робіт за умови паралельного, послідовного, паралельно-послідовного способів їхнього виконання. Сіткові методи планування підготовки виробництва та освоєння нових виробів. Поняття сіткових методів і моделей, їхня термінологія. Методика визначення основних показників: тривалості робіт, термінів настання подій, напруженості виконання. Побудова сіткових моделей виконання комплексів робіт, їхня оптимізація.

Тема 13. Планування і контроль організаційно-технічного розвитку на підприємстві

Технічний та організаційний розвиток як складова інноваційних процесів і спосіб досягнення стратегічних цілей підприємства. Планування технічного та організаційного розвитку підприємства. Методи та показники оцінки ефективності організаційно-технічних заходів. Планування реалізації проектів організаційно-технічного розвитку підприємства. Оцінювання результатів реалізації плану організаційно-технічного розвитку підприємства. Оцінка технічного розвитку підприємства. Інноваційний розвиток. Типовий зміст плану розвитку. Організаційний розвиток. Спеціалізація та кооперація. Особливості корпоративної економіки.

Тема 14. Бізнес-планування розвитку підприємства

Сутність бізнес-планування та призначення бізнес-плану. Бізнес-планування як обґрунтування підприємницької ідеї, ділового проекту, його функціональна спрямованість. Відмінність бізнес-планів щодо сфери застосування, складу предметної галузі, масштабів виробництва тощо. Склад і структура бізнес-плану і технологія його розробки. Вибір різновиду методики бізнес-плану з урахуванням його функціональної приналежності, виду діяльності, масштабів виробництва. Послідовність розробки.

Оцінка середовища для бізнесу і формування власної ринкової позиції. Стан конкуренції у галузі як основа оцінки середовища для бізнесу. Обґрунтування маркетингової стратегії, цінової та нецінової політики підприємства. Схема формування плану маркетингу. Визначення прогнозу продажу з урахуванням еластичності попиту. Планування виробництва продукції та його ресурсного забезпечення. Особливості обґрунтування виробництва продукції на новому і вже існуючому підприємстві. Визначення потреби у ресурсах. Розробка організаційної структури управління. Формування рівня запасів.

Фінансове планування. Основні документи фінансового плану, особливості їхньої розробки. Аналіз фінансових ресурсів підприємства й оцінка альтернативних схем фінансування проекту. Якісний і кількісний аналіз ризиків і планування запобігання втрат. Аналіз чутливості проекту.

4 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин денна форми навчання			
	Всього	У тому числі		
		Лек.	Сем.	Сам. роб.
Змістовий модуль 1. Основні вимоги до планів підприємства. Типова структура плану. Місце контролю в системі управління підприємством.				
Тема 1. Сутність планування і контролю та особливості їх здійснення на підприємстві	6	1	1	4
Тема 2. Система планування і контролю підприємства	6	1	1	4
Тема 3. Маркетингові дослідження, планування і контроль збуту продукції	6	1	1	4
Тема 4. Планування і контроль виробництва продукції	6	1	1	4
Тема 5. Оперативно-календарне планування і контроль	6	1	1	4
Тема 6. Планування і контроль матеріально-технічного забезпечення виробництва	6	2	1	4
Тема 7. Планування потужності підприємства	6	1	1	4
Тема 8. Планування персоналу і оплати праці	6	1	1	4
Тема 9. Особливості планування виробничої інфраструктури	6	1	1	4
Разом	55	10	9	36
Змістовий модуль 2. Фінансові результати та інвестування				
Тема 10. Планування і контроль витрат на підприємстві	6	1	1	4
Тема 11. Фінансове планування і контроль на підприємстві	7	2	1	4
Тема 12. Планування і контроль оновлення продукції на підприємстві	6	1	1	4
Тема 13. Планування і контроль організаційно-технічного розвитку на підприємстві	8	1	1	6
Тема 14. Бізнес-планування розвитку підприємства	8	1	1	6
Разом	35	6	5	24
Усього годин за дисципліну	90	16	14	60

5 ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ТА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сутність планування і контролю та особливості їх здійснення на підприємстві	1
2.	Система планування і контролю підприємства	1
3.	Маркетингові дослідження, планування і контроль збуту продукції	1
4.	Планування і контроль виробництва продукції	1
5.	Оперативно-календарне планування і контроль	1
6.	Планування і контроль матеріально-технічного забезпечення виробництва	1
7.	Планування потужності підприємства	1
8.	Планування персоналу і оплати праці	1
9.	Особливості планування виробничої інфраструктури	1
10.	Планування і контроль витрат на підприємстві	1
11.	Фінансове планування і контроль на підприємстві	1
12.	Планування і контроль оновлення продукції на підприємстві	1
13.	Планування і контроль організаційно-технічного розвитку на підприємстві	1
14.	Бізнес-планування розвитку підприємства	1
Разом		14

6 ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ (не передбачено)

7 ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сутність планування і контролю та особливості їх здійснення на підприємстві	4
2.	Система планування і контролю підприємства	4
3.	Маркетингові дослідження, планування і контроль збуту продукції	4
4.	Планування і контроль виробництва продукції	4
5.	Оперативно-календарне планування і контроль	4
6.	Планування і контроль матеріально-технічного забезпечення виробництва	4
7.	Планування потужності підприємства	4
8.	Планування персоналу і оплати праці	4
9.	Особливості планування виробничої інфраструктури	4
10.	Планування і контроль витрат на підприємстві	4
11.	Фінансове планування і контроль на підприємстві	4
12.	Планування і контроль оновлення продукції на підприємстві	4
13.	Планування і контроль організаційно-технічного розвитку на підприємстві	6
14.	Бізнес-планування розвитку підприємства	6
Разом		60

8 ІНДИВІДУАЛЬНІ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ (не педбачено)

9.МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1) словесні: розповідь, пояснення, бесіда (евристична, репродуктивна, вступна, поточна, підсумкова), лекція, інструктаж (вступний, поточний, підсумковий);

2) наочні: ілюстрація, демонстрація, спостереження.

3) практичні: лабораторна робота, практична робота, вправи (підготовчі, пробні, тренувальні, творчі, усні, практичні, графічні, технічні).

10.МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль (оцінювання усних і письмових відповідей на заняттях, виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, оцінювання результатів розв'язку розрахункових завдань, тестування).

Підсумковий контроль - залік з навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом.

11. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

з курсу «Планування та контроль на підприємстві»

1. Сутність, предмет, зміст та завдання планування і контролю на підприємстві.
2. Філософські концепції планування і контролю.
3. Системний підхід та раціональний вибір у плануванні і контролі підприємницької діяльності.
4. Система планів підприємства, їх зміст, особливості, взаємозв'язки.
5. Зміст і структура поточного плану.
6. Методи та інструментарій розробки планів.
7. Формування плану збуту з урахуванням досліджень ринку, життєвого циклу продукції і детермінантів попиту.
8. Стратегічне і поточне планування: суть, особливості, взаємозв'язок.
9. Інформаційна база планування і контролю.
10. Бізнес-план, його призначення і зміст.
11. План маркетингу.
12. Планування реклами.
13. Виробнича програма підприємства, її зміст, календарний розподіл та оптимізація.

14. Планування і контроль добору кадрів для підприємства.
15. Методика планування і контролю беззбитковості виробництва.
16. Фінансовий план і контроль підприємства.
17. Нормативна база планування.
18. Нормативи в підприємницькій діяльності і методика їх обчислення.
19. Види виробничої потужності, чинники, що її визначають, послідовність розрахунків.
20. Методики розрахунку виробничої потужності.
21. Визначення максимально можливого випуску продукції за наявної потужності.
22. Мета та завдання розробки плану собівартості продукції.
23. Складання зведеного кошторису витрат на виробництво та планової (нормативної) калькуляції.
24. Планування і контроль прибутку підприємства.
25. Планування обсягів виробництва продукції у вартісному виразі.
26. Планування і контроль витрат підприємства на основну оплату праці працівників.
27. Зміст і завдання оперативно-календарного планування.
28. Особливості оперативно-календарного планування на підприємствах одиничного, серійного, та масового типів виробництва.
29. Планування і контроль відрахувань підприємства на соціальні заходи.
30. Планування і контроль потреби підприємства в основних працівниках.
31. Планування і контроль потреби підприємства в допоміжних працівниках. 32. Планування і контроль потреби підприємства в спеціалістах.
33. Планування запасів і регулювання їх розмірів.
34. Зміст планування МТЗ та послідовність його розробки.
35. Планування потреби в матеріальних ресурсах.
36. Планування і контроль адміністративних витрат підприємства.
37. Планування і контроль витрат на збут продукції (товарів, робіт, послуг) підприємства.
38. Планування і контроль витрат підприємства за елементами.
39. Планування і контроль виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) підприємства.
40. Планування і контроль виробничих витрат за калькуляційними статтями.
41. Планування і контроль продуктивності праці працівників підприємства.
42. Планування господарської діяльності за допомогою КІС.
43. Формування планів оновлення продукції, їх склад і завдання.
44. Оптимізаційні планові розрахунки нововведень продукції та планування витрат на підготовку і освоєння виробництва нової продукції.
45. Об'ємно-календарне планування виробництва нової продукції. Сітьові методи планування.
46. Сутність та особливості організації процесу планування на підприємстві в умовах ринку.

47. Основні етапи організації процесу планування на підприємстві.
48. Контроль планової діяльності та оцінка ефективності системи планування.
49. Планування потреби у фінансових ресурсах
50. Технічний та організаційний розвиток підприємства.

12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Поточне тестування та самостійна робота														залік	Сума балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	50	100
3	3	3	4	4	4	4	3	3	4	4	4	4	3		

Шкала оцінювання : національна та ECTS

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою, тобто за рейтингом накопичувальною системою. До рейтингу входить оцінювання роботи на практичних (семінарських) заняттях, поточний, модульний контроль - 50 балів, підсумковий контроль контрольна робота - 50 балів.

➤ **На відмінно** (90-100 балів) оцінюється робота , в якій студент:

Продемонстрував високий рівень теоретичної підготовки, вміння аналізувати проблему та відповідну літературу, логічно та послідовно викладати фактичний матеріал, робити науково -конкретні висновки та пропозиції;

Виявив вміння обирати необхідні методи розв'язання проблем, правильно їх використовувати, інтерпретувати , отримувати результат.

➤ **На добре** (75-90 балів) оцінюється робота, в якій студент:

Продемонстрував в цілому високий рівень теоретичної підготовки, згідно з навчального плану, вміння застосовувати отримані знання в процесі аналізу поставленої проблеми, логічно та послідовно викласти фактичний матеріал, робити порівняно, обґрунтовані висновки;

Виявив вміння в цілому вірно обирати необхідні методи розв'язання проблем, правильно їх використовувати, досить коректно інтерпретувати отримані результати.

➤ **На задовільно** (61-74 балів) оцінюється робота, в якій студент:

Продемонстрував певну теоретичну підготовку згідно навчального плану;

Виявив уміння проаналізувати поставлену проблему та більш -менш логічно та послідовно викласти фактичний матеріал, робити певні висновки на основі проведеного аналізу.

➤ **Не задовільно** (менше 61 балів) оцінюється робота, в якій студент:

Продемонстрував поверхневу безсистемну теоретичну підготовку;

Виявив невміння проаналізувати поставлену проблему та більш - менш логічно та послідовно викласти фактичний матеріал, робити певні висновки на основі проведеного аналізу.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проекту(роботи), практики	Для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	B	задовільно	
61-67	E		
35-60	EX	Не задовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	E	Не задовільно з обов'язковим повторним вивченням	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням

13 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

До методичного забезпечення навчальної дисципліни входять:

1. конспекти лекцій;
2. дидактичні роздаткові матеріали (схеми, діаграми, зразки тощо);
3. методичні вказівки до виконання практичних, семінарських занять, самостійної, індивідуальної роботи студентів.
4. пакети тестових завдань та завдань контролю й самоконтролю знань.

14 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Васильков В.Г. Організація виробництва: Навч. посіб. - К.: КНЕУ, 2003. 524с.
2. Гриньова В. Н. Організація виробництва: Навчальний посібник. / В. Н. Гриньова , М.М.Салун - Х.: ВД «ІНЖЕК», 2005. - 552 с.
3. Економіка та організація виробництва: Підручник / За ред. В.Г.Герасимчука, А.Е. Розенплентера. - К.,:Знання, 2007. - 678с.
4. Коваль В.І. Організація виробництва. Матеріали до лекцій та семінарів. - Черкаси: Редакційно-видавничий відділ Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, 2004. - 313 с.
5. Козловський В. О. Організація виробництва. Навчальний посібник. Частина 1. Видання 2-е, доповн. і перероб. - Вінниця: ВНТУ, 2005. - 154 с.
6. Козловський В. О., Козловський С. В. Організація виробництва. Практикум. Навчальний посібник. Частина 2. - Вінниця: ВНТУ, 2005. - 168 с.
7. Мороз В. С. Організація виробництва: навч. посіб. / В. С. Мороз, А. С. Тельнов. - К.: Ліра-К, 2015. - 256 с.
8. Навчальний посібник з дисципліни «Організація виробництва» для студентів економічних і технічних спеціальностей усіх форм навчання і слухачів системи виробничо-економічного навчання кадрів / В. С. Рижиков [та ін.]- 3-є вид., перероб. - К.: ТОВ «Видавництво Дельта», 2006. - 264 с.
9. Організація виробництва: Навч. посіб. /В.О. Онищенко, О.В. Редкін, А.С. Старовірець, В.Я. Чевганова. - К.: Лібра, 2003. - 336 с.
10. Петрович Й.М., Захарчин Г.М. Організація виробництва: Підручник. - Львів: "Магнолія плюс", 2005. - 400 с.

Допоміжна:

1. Березівський П. С. Організація виробництва, прогнозування та планування в агропромисловому комплексі України: навч. посіб. / П. С. Березівський, Н.І.Михалюк. - К.: Ліра-К, 2015. - 440 с.
2. Бурик А. Ф. Планування діяльності підприємства: навч. посіб. / А. Ф. Бурик.К: Ліра-К, 2013. - 260 с.
3. Грибик І. І. Економіка та управління підприємством: теорія і практика: навч. посіб. / І. І. Грибик. - К.: Ліра-К, 2014. - 428 с
4. Данилюк М. О. Планування і контроль на підприємстві: навч. посіб. / М.О.Данилюк. - К.: Ліра-К, 2015. - 328 с
5. Доберчак Н. І. Економіка виробництва: навч. посіб. / Н. І. Доберчак. - К.: Ліра-К, 2015. - 258 с.
6. Дикань В.Л. Организация производства. - Харьков: Олант, 2002. - 255 с.
7. Захарченко В. І. Економіка підприємства: навч. посіб. / В. І. Захарченко. - К.: Ліра-К, 2014. - 300 с.
8. Золотогоров В. Г. Организация и планирование производства: Практ. пособие. /В. Г. Золотогоров - Мн.: ФУАинформ, 2001. - 528 с.
9. Козловський В. О., Погришук Б. В. Основи підприємництва. Практикум: Навчальний посібник. Видання 5-е, доповн. і перероб. - Тернопіль: ВАТ "Терно-Граф", 2005. - 297 с.
10. Козловський В. О. Основи зовнішньоекономічної діяльності. Практикум. Навчальний посібник. - Вінниця: ВНТУ, 2003. - 208 с.
11. Козловський В. О. Техніко-економічне обґрунтування і економічні розрахунки в дипломних проектах і роботах. Навчальний посібник. - Вінниця: ВНТУ, 2003. - 75 с.
12. Кожекин Г.Я., Сеница А.М. Организация производства: Учеб. пособие. - Минск.: ИНФРА-М, 1998 - 367 с.
13. Курочкин А.С. Организация производства: Учебное пособие. - К.: МАУП, - 216 с.
14. Малів З.О., Луцький І.М. Економіка підприємства: Навч. Посіб., - 2-ге вид., стер. - К.: Знання,

2006 - 580 с.

15. Мельник Л. Г. Економіка підприємства: навч. посіб. / Л. Г. Мельник. - К.: Ліра-К, 2015. - 876 с.
16. Михалюк Н. І. Планування діяльності підприємств: навч. посіб. / Н. І. Михалюк. - К.: Ліра-К, 2015. - 620 с.
17. Навчальний посібник з дисципліни «Організація виробництва» для студентів економічних і технічних спеціальностей усіх форм навчання і слухачів системи виробничо-економічного навчання кадрів / В. С. Рижиков [та ін.] 2-е вид., перероб. - Краматорськ.: ДДМА, 2004. - 240 с.
18. Организация и планирование производства: учебное пособие / В. С. Рыжиков, В. А. Панков, Е. К. Добыкина, О. С. Шишкевич. Под ред. Рыжикова В. С. - Краматорск: ДГМА, 2001. - 183 с.
19. Новицкий Н.И. Организация и планирование производства: Учеб—метод. пособие. - М.: Финансы и статистика, 2002. - 392 с.
20. Нормування праці: Підручник / За ред. В.М.Данюка і В.М.Абрамова. - К.: 1995. - 208 с.
21. Организация производства на предприятии: Учеб для техн. и экон. спец. / Под ред. О.Г. Туровца и Б.Ю. Сербиновского. - Ростов-н/Д: Март, 2000. - 464 с.
22. Павленчик Н.Ф. Економічний розвиток аграрних підприємств на засадах диверсифікації їх діяльності // Економіка АПК. – 2019. – № 2. – С. 57–66
23. Пасічник В.Г., Акіліна О.В. Організація виробництва. Навчально- методичний посібник. - Київ: Центр навчальної літератури, 2005. - 248 с.
24. Петрович Й.М. Економіка виробничого підприємства. - К.: Знання, 2002.
25. Петрович Й.М., Кіт А.Ф., Кулішов В.В. та ін. Економіка підприємства: підручник / за загальною редакцією Й.М. Петровича - Львів: «Магнолія плюс», видавець В.М. Піча - 2004-680 с.
26. Протопова В.О., Полонський А.Н. Економіка підприємства: Навч. посіб. - К.: ЦУП, 2003 - 220 с.
27. Пушкар М.С. Планування і організація підприємств, об'єднань, комплексів. Навч. посібник. - К.: НМК ВО, 1992.
28. Раєвнева О. В. Моделі управління розвитком промислового підприємства в умовах трансформації національної економіки / О. В. Раєвнева, І. В. Чанкіна. К.: Ліра-К, 2013. - 264 с.
29. Салун М. М. Методологія, методика та оцінка процесів модернізації ресурсного потенціалу підприємства: монографія / М. М. Салун. - К.: Ліра- К, 2013. - 416 с.
30. Стивенсон В.Дж. Управление производством: Пер. С англ. - М.: Лаборатория базовых знаний: БИНОМ, 1998. - 928 с.
31. Управління виробничою інфраструктурою / За ред. М.А.Белова. - К.: КНЕУ, 1997. - 208 с.
32. Фатхутдинов Р.А. Организация производства: Учебн. - М.: ИНФРА-М, 2002. 669 с.
33. Шарко М. В., Мешкова-Кравченко Н. В., Радкевич О. М. Економіка підприємства: навч. посіб. / М. В. Шарко, Н. В. Мешкова-Кравченко, О. М. Радкевич. - Херсон: Олді-плюс, 2014. - 436 с.
34. Шарко М. В. Економіка підприємства: навч. посіб. / М. В. Шарко. - К.: Ліра-К, 2014. - 436 с.
35. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства / Л. А. Швайка. -К.: Ліра-К, 2014. - 268 с.
36. Шевченко Л. С. Економіка підприємства: навч. посіб. / Л. С. Шевченко. - К.: Ліра-К, 2014. - 208 с.
37. Яркіна Н. М. Економіка підприємства: навч. посіб. / Н. М. Яркіна - Київ: Ліра-К, 2015. - 498 с.

Інформаційні ресурси інтернет:

1. <http://www.bashedu.ru/konkurs/luzina/RUS/Dict/Dict1.htm>
2. <http://www.k2kapital.com>
3. <http://www.worldbank.org>
4. <http://www.imf.org>
5. <http://www.ebrd.org/russian/index.htm>
6. <http://www.eib.org>

7. <http://www.me.gov.ua>
8. <http://www.spfu.kiev.ua>
9. <http://www.ukrse.kiev.ua> [http : //www.kise-ua.com](http://www.kise-ua.com)
10. <http://www.utis.mk.ua>
11. [http : //www.ingfn. com.ua](http://www.ingfn.com.ua)
12. <http://www.cboe.com/Home/Default.asp>
13. <http://www.cme.com> CME - Chicago Mercantile Exchange
14. <http://www.phlx.com> PHLX - Philadelphia Stock Exchange
15. <http://www.dowjones.com>
16. <http://www.nasdaq.com>
17. <http://www.russell.com>
18. <http://www.spcomstock.com>
19. <http://www.wilshire.com> Wilshire 5000
20. <http://www.lesechos.fr> CAC General.
21. <http://www.finam.ru>
22. <http://www.stol.kiev.ua>
23. [http://www. reuters.com](http://www.reuters.com)